

Vakuutusvalvontavirasto

LUONNOS VAKUUTUSVALVONTAVIRASTON MÄÄRÄYKSISTÄ/OHJEISTA VAKUUTUSYHTIÖILLE, VAKUUTUSYHDISTYKSILLE, KOLMANNEN MAAN VAKUUTUSYHTIÖIDEN SIVULIIKKEILLE, MERIMIESELÄKEKASSALLE JA MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOKSELLE

Vakuutusvalvontavirasto on pyytänyt Finanssialan Keskusliitolta (FK) lausuntoa Vakuutusvalvontaviraston määräyksistä ja ohjeista. FK esittää lausuntonaan seuraavan.

Yleistä

Vakuutusvalvontavirastolla on vakuutusyhtiölain nojalla oikeus antaa määräyksiä laissa erikseen säädetyistä seikoista. Tämän lisäksi VVV antaa vakuutusyhtiöille ohjeita. Nyt määräys- ja ohjekokoelmaluonnoksesta ei kaikissa kohdin käy ilmi se, onko kohdassa kyse VVV:n määräyksestä vai ohjeesta ja mikä on annettavan määräyksen valtuutussäännös (esimerkiksi kohta 15.5.2). FK esittää, että VVV:n määräys- ja ohjekokoelmaa täsmennettäisiin tältä osin.

VVV:n määräys- ja ohjekokoelmat koskevat kotimaisista vakuutusyhtiöistä vahinko- ja henkivakuutusyhtiöiden lisäksi myös työeläkevakuutusyhtiöitä. Nyt lausunnolla olevasta lausuntoluonnoksen pohjalta on usein vaikeaa selvittää, mitä määräys- ja ohjekokoelman osia sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöihin. Säännöksiä (esimerkiksi otsikointia) tulisikin muuttaa niin, että tämä olisi yksiselitteisen selkeää ja johdonmukaista. Vaihtoehtoisesti MOK:n alussa voitaisiin kertoa selkeästi, miltä osin vakuutusyhtiöitä koskevat määräykset koskevat myös työeläkevakuutusyhtiöitä vai koskevatko lainkaan.

Yksityiskohtaiset kommentit

II OSA: Hallinto ja tilinpäätös

Kohta 4.1A.1 (4)

FK katsoo, ettei yhtiöltä tulisi edellyttää sisäistä kirjallista ohjeistusta ("kirjalliset toimintaperiaatteet") siitä, miten yhtiö valitsee johtonsa. Ohje-tasoisessa säännöksessä tulisi riittää, että viranomaisen painottaa prosessin tärkeyttä. Kunkin yhtiön vastuulle jää huolehtia siitä, että valittu henkilö täyttää lain ja ohjeistuksen vaatimukset. Valvontaviranomaisen tehtäväksi jää arvioida päätöksen lainmukaisuus. Nykyisessä MOK:ssa (4.2.8.2 - viimeinen lause) oleva ohjeistus on tasoltaan riittävä.

Kohta 4.1A.2

VYL 6:4.3 §:n mukaan hallituksessa on oltava edustettuna sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Tämän lainkohdan osalta hallituksen esityksessä todetaan, että ”voimassaolevasta laista poiketen yksittäiseltä hallituksen jäseneltä ei vaadittaisi vakuutustoiminnan tuntemusta, vaan tämä vaatimus tulee ehdotuksen mukaan täyttyä koko *hallitusta kokonaisuutena arvioitaessa*”.

VVV:n ohjeessa esitetään kuitenkin, että tämän vaatimuksen voidaan katsoa täyttyvän, jos vähintään kahdella kolmasosalla hallituksen jäsenistä on yleinen vakuutustoiminnan tuntemus. Kun vaadittava osaamistaso tulee ehdotetun lain ja hallituksen esityksenkin mukaan kytkeä vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen, on kategorisen 2/3-vaatimuksen osalta kyseessä selvä tiukennus ehdotetun lain sisällöstä.

Perustuslain vaatimuksista johtuen VVV:n ohjeilla ei ilman erillistä valtuutusta voida tiukentaa laissa säädettyjä normeja.

Näin ollen FK esittää, että 2/3-vaatimus poistetaan VVV:n ohjeista.

Kohdat 4.1A.3 (1), 4.1.B.3 (1) ja 4.1.C.3 (1)

Kohdassa 1 edellytetään, että selvitys vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön hallituksen jäsenen ja varajäsenen sekä vakuutusyhtiön toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen kelpoisuudesta tulee antaa viipymättä nimityksen tapahduttua ja kuitenkin "ennen kuin ao. henkilö aloittaa". Kohdassa 3 todetaan puolestaan, että toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimityksiin liittyen riittää VVV:n ennakkoinformointi.

Kohdan 1 toisessa virkkeessä mainittu vaatimus on useinkin de facto mahdoton, koska hallituksen jäsen valitaan yhtiökokouksessa ja hänen kautensa alkaa heti kokouksen päättymisestä. Näin ollen määräyksen toteuttaminen on käytännössä mahdotonta. FK esittää, että kyseinen virke poistetaan ohjeesta. Selkeämpää olisi, että VVV:tä informoidaan etukäteen ao. henkilöiden kelpoisuudesta ja lisäksi VVV:lle annettaisiin tieto, kun valinta on tehty. Vastavat muutokset tulisi tehdä kohtiin 4.1.B.3 (1) ja 4.1.C.3 vakuutusyhdistysten ja työeläkevakuutusyhtiöiden osalta.

Myös kohtia 4.1A.3 (3), 4.1.B.3 (3) ja 4.1.C.3 (3) tulisi täsmentää siten, että sanamuoto vastaa määräyksen luonnetta. Nyt etukäteisinformaatiota koskeva määräys on kirjattu enemmänkin ohjeenluontoiseksi.

Kohta 4.1A.3 (5)

Kohdassa 5 pyydetään antamaan selvitys siitä, että hallitus kokonaisuudessaan täyttää VYL 6 luvun 4 §:n 3 momentin vaatimukset. Määräyksestä ei käy ilmi, kenen velvollisuuksiin selvityksen antaminen kuuluu. Toimitusjohtajalta tällaisen selvityksen antamista ei varmasti voida edellyttää. Lähtökohta hallitusta valittaessa täytyy olla, että yhtiökokous valitsee hallituksen kulloinkin voimassa olevan lain ja MOK:in säännösten puitteissa. Valvoja puolestaan valvoo lainsäädännön ja MOK:in määräysten

noudattamista ja antaa tarvittaessa palautetta vakuutusyhtiölle. Erillisen selvityksen antamisvelvoitetta on syytä harkita vielä kertaalleen.

Kohta 4.1C.2

Kohta 4.1C.2, jossa puhutaan johdon kelpoisuusvaatimuksista, on otsikoitu ohjeeksi. Kuitenkin heti ohjeen alussa viitataan lainsäännöksiin, mistä syystä on epäselvää, ovatko myös seuraavat kappaleet käytännössä sitovaa lain tulkintaa vai ovatko ne VVV:n ei-sitovia ohjeita. VVV:n määräykset ja ohjeluontoiset kappaleet tulisi kirjata MOK:iin selvästi siten, ettei säännöksen sitovuusaste jää epäselväksi.

Kohta 4.1C.2 (1)

Kohdassa on väärä pykäläviittaus; hallituksen hyvä sijoitustoiminnan tuntemus ei sisälly jatkossa lain 9 d §:ään vaan 9 e §:ään.

Kohta 4.1C.2 (3)

Työeläkevakuutusyhtiön johdon kelpoisuutta koskeviin ohjeisiin on lisätty uutena vaatimuksena hallintoneuvoston ja hallituksen valiokuntien jäsenten riittävä ammattitaito ja pätevyys. Laissa ei tällaisesta säädetä. Ohjeen käytännön merkitys jää epäselväksi ainakin työeläkeyhtiön hallintoneuvoston vaalivaliokunnan kohdalla, kun sen tehtävänä on lain mukaan vain ja ainoastaan valmistella esitykset hallintoelinten jäsenvalinnoista ja palkkioista. Siltä osin kuin vaalivaliokuntaan valitaan hallintoneuvoston jäseniä, ei näille ole laissa asetettu samanlaisia kelpoisuusvaatimuksia kuin on hallituksen jäsenille.

Kohta 4.1C.3 (1)

Kohdassa ei enää todeta, että hallintoneuvoston jäsenistä ei tarvitse toimittaa selvitystä. Tämän maininnan olisi ehkä voinut selvyden vuoksi säilyttää, vaikka asian voikin ohjeesta ja laista päätellä.

Kohta 4.1 C 3 (5)

Kohdassa 5 edellytetään kirjallista vakuutusta siitä, että henkilöä ei ole tuomittu sakkoon jne. Ehdotuksen mukaan selvitys olisi tehtävä lähes kaikista rikoksista ja rikkomuksista, jotka ovat voineet tapahtua esim. 30 vuotta sitten henkilön nuoruudessa. Lisäksi selvitys koskee myös useita rikkomuksia ja rikoksia, joilla ei välttämättä ole vaikutusta henkilön kykyyn osallistua hallintoelin työskentelyyn. FK esittää, että mainitun kohdan vaatimuksia tulisi rajata sekä ajallisesti, että määrällisesti samalla tavalla kuin Rahoitustarkastus on omissa ohjeistuksissaan tehnyt. Viittaamme tältä osin Ratan Standardiin 1.4 (dnro 8/120/2007) "Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arvioinnin (fit & proper)" -määräykset ja ohjeet alakohta 5.2.1.

Kohdan 5 viimeiseksi kohdaksi lisätty TVYL:n 12.3 §:n erityisen kelpoisuuden selvittäminen. Kohtaan olisi hyvä lisätä maininta siitä, mihin VYL:n säännökseen tämä perustuu, koska se ei käy ilmi em. kohdassa mainituista valtuutussäännöksistä. Lisäksi tekstissä ei todeta, että hallituksen puheenjohtajan osalta olisi erikseen esitettävä selvitystä kelpoisuuden täyttymisestä. Kohdan luettelo sidonnaisuuksista ei ole TVYL 12.3 §:n mukainen, mm. puuttuu maininta hallintoneuvoston jäsenenä tai

palveluksessa olemisesta. TVYL 12.3 §:n vaatimus koskee myös hallintoneuvostoa, mutta ilmeisesti siitä ei esitetä selvitystä VVV:lle. Asia olisi syytä selventää.

Kohta 4.2.1

Nykyisen MOK:n määräyksen 4.1.1.1 alakohdat on 5-8 poistettu (koskee esim. ammattitaitoista ja riittävää henkilökuntaa)? Lausunnolla olevassa luonnoksessa ei niitä 4.2.1:ssä ole, mikä kuitenkin sisältää nykyiset alakohdat 1-4.

Kohta 4.7.2 (1)

Korjausehdotus:

”... Riskienhallintasuunnitelmassa tulee mm. määritellä valvottavan toimintojen merkittävimmät riskit, riskienhallinnan tavoitteet, ...”

III OSA: Vastuuelvelka ja sen kattaminen sekä vakavaraisuus

Kohta 8.8

Kohta on ristiriidassa kohdan 8A.8 kanssa.

Luku 9, valtuutussäännös

Luvun 9 alussa viitataan virheellisesti valtuutussäännöksenä TyEL 7 luvun 16 §:ään (Tarkoitettaneen TVYL 16 §:ää). Koska MOK:n luku 9 ei koske työeläkevakuutusyhtiöitä, ei 9 luvussa tulisi viitata laisinkaan työeläkevakuutusyhtiöitä koskeviin säännöksiin. Näin ollen virheellinen viittaus TyEL 7:16 §:ään tulisi poistaa luvusta 9. Selvyyden vuoksi kappaleeseen 9 voisi otsikkotasoon lisätä maininnan siitä, ettei lukua sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin.

Kohta 9.1(1)

Olisi tarpeen määritellä tarkemmin mitä tarkoitetaan termillä ”merkittävissä”.

Kohta 9.1.1

Alakohtien numerointi on outo. Onko sillä jokin tarkoitus?

(5) Lopussa on ylimääräinen sana ”päiväys”.

(6) Mikä on hankintamenon kuormituslisä? Mikä on vakuutussumma esimerkiksi päivärahoissa? Onko todella tarkoitus lukea kaikkien etujen vakuutussummat? Kappale on vaikeasti ymmärrettävä. Voisiko yksinkertaistaa?

Kohta 9.1.2

Ei-suojaavien johdannaisten enimmäistappioon ei enää ole tarvetta – perustelut:

Se ei synny suoraan direktiivistä vaan on kansallinen erityispiirre. Uuden VYL:n perusteluissakin mainitaan kyseisen käsitteen epämääräisyys ja harkinnanvaraisuus. VVV:lla on valtuudet antaa tarkempia määräyksiä kyseisen erän laskennasta. Ainakin henkiyhtiöllä johdannaisten riskit, oli ne sitten suojaavia tai ei-suojaavia, tulevat huomioitua ennakoivan valvonnan kautta ja näin ollen vaikuttavat yhtiöiden vakavaraisuusvaatimuksiin. Nyt kyseistä erää ei saa lukea mukaan laajennettuun toimintapääomaan, vaikka koko laskelman lähtökohta on taloudellinen näkökulma yhtiön riskeihin. Kyseinen erä lisäksi kasvattaa Solvenssi I:n ja Solvenssi II:n eroja, kun suunnan pitäisi kansallisella tasolla olla toinen, voimassa olevan direktiivin puitteissa tietenkin. Vastuuvelkaan liittyviä finanssiriskejä ei voi edes käsitellä nykyohjeiden mukaan suojaavina.

Onko alakohta 7 erillinen alakohta vai kuuluisiko sen olla alakohdassa 6?

Kohta 9.3

Alakohtaan 2 on jäänyt ”tai oma pääoma”. Oman pääoman vähimmäisvaatimus poistuu.

Luku 10, valtuutussäännös

Luku 10 sisältää mm. määräykset työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomaan luettavista ja vähennettävistä eristä. Näin ollen luvun 10 valtuutussäännökseen tulisi lisätä viittaus TVYL 16 §:ään.

Kohta 10.1

Alaotsikko: Hallituksen päätös sijoitustoiminnassa sovellettavista yksityiskohtaisista rajoista

- Kohdan mukaan hallituksen tulee päättää, missä laajuudessa ja millä edellytyksillä varoja voidaan sijoittaa vakuutuslaitoksen tytäryhtiöiden toimintaan. Lisäksi tytäryhtiöiden toimintaan sijoitettujen varojen muutoksista on jatkuvasti annettava kirjallisesti tietoja hallitukselle. Niin työeläkevakuutusyhtiöiden kuin muidenkin vakuutusyhtiöiden tytäryhtiöt ovat lähinnä asunto- ja kiinteistöyhtiöitä. Voidaankin kysyä, onko ehdotettu sääntely tarpeen asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta ja jos on, niin miksi.
- Viittaus kumottavaan TVYL 25 §:ään poistettava
- Viimeisessä kappaleessa väärä viittaus kohtaan 10.2.2., tulisi olla 10.7.1, koska kyse ulkopuolisista palveluista.

Alaotsikko: Hallituksen päätös vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta annetun lain 5 §:ssä ja 8 §:ssä tarkoitetuista perusteista

- Nykyisessä sanamuodossa viitataan sijoitusten luokittelun perusteisiin ja johdannaissopimuksiin kuten laissa tarkoitetaan. Ehdotuksessa viittaus on kohtiin 10.3. ja 10.6, mutta 10.3 ei ole sijoitusten luokittelu

vaan vastuuvelan kate ja 10.6 tervehdyttämisuunnitelma. Oikeat viittaukset olisivat 10.2 ja 10.5.

Kohta 10.2.1 (2-3)

Sijoitusten luokittelua koskevassa 10.2.1 luvun 2 kappaleessa todetaan, että "...osa sijoituksista vaatii oikeudellisesta muodosta poikkeavaa...luokittelua." Olisi varmaan parempi sanoa, että "...voi vaatia...". Saman luvun 3 kappaleessa puhutaan dokumentoinnin "selkeydestä ja aukottomuudesta". "Aukottomuus" kuulostaa oudolta sanavalinnalta määräystekstissä ja sen sisältö jää epäselväksi. Riittäisikö tässä yhteydessä pelkkä maininta "selkeydestä".

Kohta 10.2.2

Kappaleen numerointi ei ala ykkösestä kuten muiden vastaavan tasoisten kappaleiden numerointi.

Kohta 10.3.2

Alakohtaan (1) on lisätty maininta panttioikeuksien yms. erityisten oikeuksien arvon vähentämisestä katearvosta. Tel-yhtiöiden osalta ko. säännöstä ei ole ollut MOK:ssa vuoden 2007 alusta lukien. Henki- ja vahinkoyhtiöiden osalta ko. säännös sisältyy voimassaolevaan MOK:iin, mutta ei enää tämän MOK-luonnoksen kohtaan 8.8. Vakuutusyhdistyksiä koskevaan luonnoksen kohtaan 8A.8 arvon vähentämistä koskeva säännös taas sisältyy. Mikä on tarkoituksena ja miksi?

Kohta 10.4.1(1)

Kohdan mukaan toimintapääoma lasketaan VYL 11 luvun 1-6 §:n ja TVYL 16 §:n mukaisesti. TVYL-muutosesityksen mukaan tel-yhtiöön ei kuitenkaan sovelleta VYL 11 luvun 1 §:ää, 2 §:n kohtia 8 ja 9 eikä 5 §:n 1 momentin kohtia 4, 6 ja 9. Kohdan teksti tulee muotoilla niin, että se on tulevan lainsäädännön mukainen.

Kohta 10.4.1(4)

Poistettava tekstin viimeinen sana ”päivämäärä”.

Kohta 10.4.1.(9)

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n 3 momentin ja (Huom! Talousvaliokunnan mietintö 7/2008¹:) 16 §:n mukaan vakuutusyhtiölain 11 luvun 5 §:n 1 momentin 9-kohtaa ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin, joten vaatimus johdannaissopimusten enimmäistappion vähentämisestä tulisi poistaa määräyksistä.

¹ Talousvaliokunnan lausunto: 16 § (Uusi) Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma: Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla työeläkevakuutusyhtiön varojen on katsottava ylittävän yhtiön velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset siten kuin siitä säädetään vakuutusyhtiölain 11 luvun 2-5 §:ssä lukuun ottamatta 2 §:n 8 ja 9 kohtaa sekä 5 §:n 1 momentin 4,6 ja 9 kohtaa. Tällöin työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomaan luetaan ja vastuuvastuusta vähennetään 14 §:n 2 momentissa tarkoitettu osittamaton lisävakuutusvastuu.

Kohta 10.7.1

Tämän tulisi olla oma kohta 10.8 eikä kohdan 10.7 (Sijoitusten luokittelu) alakohta.

Kohta 10.7.1(1)

Kohdassa toistetaan TVYL 26 §:n 3 momentin säännös tämänhetkisen sanamuodon mukaisena. TVYL-muutosesityksen mukaan ko. säännöksen sanamuoto tulee kuitenkin jonkin verran muuttumaan. Kohdan teksti tulee muotoilla niin, että se on tulevan lainsäädännön mukainen.

Luku 11

Luku 11 on kirjoitettu siten, että merkitys on vaikeasti ymmärrettävissä, ellei lukija etukäteen tiedä, mitä tekstillä halutaan sanoa. Määräyksien ja ohjeiden on oltava mahdollisimman yksikäsitteisiä valvonnan onnistumisen ja yhtiön oikeusturvan takia.

Kohta 11.1

Laajennetun toimintapääoman laskennan ohje on hämmentävä, kun heti 11.1.1(1) pääsäännön jälkeen on pari sivua poikkeuksia ja lain täydennykseksi tarvittava markkinaehtoisuuden selostus on vasta kohdassa 11.1.5.

Kohta 11.1.1(2)

Termi ”muut veloitukset” olisi selvyiden vuoksi parempi korvata joko termillä ”vakuutuksista perittävät veloitukset” tai vain ”veloitukset”.

Kohta 11.1.2(12)

Jälleenvakuutukseen liittyy sekä ennakoitava (expected) että äkillinen (unexpected) tappioriski. Toinen näistä huomioidaan vastapuoliriskillä (unexpected) ja toinen huomioitaessa jälleenvakuutuksen tulevia korvauksia (ks. kohta 11.1.5(23)). Selvyiden vuoksi tämä olisi hyvä eksplisiittisesti mainita ko. kohdassa esim. ”Vastapuoliriskillä tarkoitetaan... luottokelpoisuuden äkillisestä ja ennalta-arvaamattomasta muutoksesta. Odotettavissa oleva tappioriski huomioidaan erikseen kohtien 11.1.5(21)-(23) mukaisesti.”

Kohta 11.1.5(6)

”Riippumaton”-termi on hieman epämääräinen, korjausehdotus: joko ”... tekijästä riippumattomalla...” tai ”... objektiivisella...”.

Kohta 11.1.5(8)

Korjausehdotus:

Parhaan arvion on oltava tulevaisuuden kassavirtapolkujen todennäköisyyksillä painotettujen kassavirtojen pääoma-arvojen odotusarvo. Pääoma-arvo lasketaan käyttäen asiaankuuluvaa riskittömän koron aikakäyrää.

Kohta 11.1.5(11)

Selvyyden vuoksi olisi hyvä erikseen mainita, että jälleenvakuutuksiin ja SPV:hin liittyvät korvaukset esitetään omana eränään ja viittaus ko. kohtaan (21)-(23).

Kohta 11.1.5(14)

Tämä näyttää sanovan ”Kun ... riskimarginaali on arvostettu, riskimarginaali lasketaan ...”. Miten riskimarginaali voi olla arvostettu ennen, kun se on laskettu?

Ehdotus: (14) Kun riskimarginaali on arvostettava erikseen, riskimarginaali lasketaan määrittämällä...

Kohta 11.1.5

Kohdat 1-16 eikä muukaan osa määräys- ja ohjekokoelmaa ota kantaa siihen, millaisia oletuksia vastuun katteena olevista varoista pitää tehdä. Noudatetaanko ennakoivassa valvonnassa 11.1.5 kohdan 24 mukaan QIS4n määrittelyä?

Kohta 11.1.5(20)

Vaikuttaa siltä, että sama asia on määritelty eri tavoin kullekin eri tuoteryhmälle niiden ensimmäisillä ranskalaisten viivojen kohdilla. Onko siihen jokin syy?

Jako yksilöllisen vastuun ja kollektiivisen vastuun välillä tulisi määritellä muuten kuin vakuutusmaksun maksajan mukaan. (Kommentti koskee myös raportteja 23-25).

Kohta 11.1.5(21)

Viittaus edellä mainittuihin alakohtiin vaatinee selvennyksen esim. ”... korvaukset on laskettava kohdan (20) mukaisesti eriteltynä.”

Kohta 11.1.5(22)

Suora maksu tarkoittanee ensivakuuttajan maksamaa korvausta. Jos näin on asia, on parempi ilmaista tällä termillä kuin termillä suora maksu.

Parannusehdotus: ... on otettava huomioon jälleenvakuuttajan ja ensivakuuttajan maksamien korvausten aikaero.

Jos suora maksu ei tarkoita ensivakuuttajan maksamaa korvausta, se on määriteltävä.

Kohta 11.1.5(24)

Mihin edellä mainitut alakohtat viittaavat, kun edellä ei ole mainittu mitään? Tarkoitetaanko, että täydentäviä periaatteita noudatetaan kaikkiin luvun 11.1.5 alakohtiin?

Kohta 11.1.6(9)

Pitänee sanoa ... tulevien lisäetujen muuttaminen olemassa olevan strategian mukaan ...?

Kohta 11.1.6(13)

Tässä näytetään edellytettävän oletuksia, joille ei ole olemassa dataa, mikä ei ole sopusoinnussa sen kanssa, että käytettävät oletukset on pystyttävä perustelevaan.

Kohta 11.1.7(4)

Mikä on piilevä syöttötieto?

Kohta 11.1.7(20)

Korjausehdotus: ”... että parhaan arvion laskennassa käytettäviä parametreja ja oletuksia verrataan... ”.

Kohta 11.1.7(28)

Vaatus on käytännössä mahdoton ja tarpeetonkin. Testausvaatus on korvattava vaatimuksella, että yhtiön on testattava oman laskentansa oikeellisuus ja että yhtiö ei suhtaudu ohjelmistoon kuin mustaan laatikkoon, mikä onkin valvojan esittämä MOK:n vaatus.

Yhtiön vastuulla on toki se, että käytetty vastuuvelan arviointitapa on ajan tasalla. Kehittämiskaatus on aiheeton, koska, jos myyjä ei kehitä ohjelmaa, yhtiö luopuu ohjelmasta, tai jos yhtiön käyttämä ohjelma ei vastaa viranomaisien muuttuneita vaatimuksia, viranomainen puuttuu valtuuksillaan yhtiön toimintaan. Jos myyjä on päättänyt luopua tuotteesta eikä kehitä sitä enää, pitääkö ostajan luopua tuotteesta saman tien?

IV OSA: Luotonotto ja vakuudenantaminen

Kohta 12(1 ja 2)

- Ilmoitusvelvollisuus liiketoimintaan liittyvien tavanomaisten tililuottojen ja muiden niihin rinnastettavien luottojen ottamisesta : alakohdan (1) mukaan näistä VYL 15 luvun 1 §:n 5 kohdassa tarkoitetuista lainoista on ilmoitettava VVV:lle ennen vuositilintarkastusta mutta alakohdan (2) mukaan niistä on ilmoitettava ainoastaan, jos VVV yksittäistapauksessa sitä pyytää. Ko. kohdat ovat keskenään ristiriidassa ja ne tulisi muotoilla paremmin niin, että ilmenee, mitä tarkoitetaan (esim. jos tarkoitus on, että ilmoitetaan ennen vuositilintarkastusta ja sen lisäksi VVV:n pyytessä).

- Alakohdassa (1) sanotaan "ilmoituksessa ... jaotellaan alakohdan 1 mukaisessa järjestyksessä": mihin "alakohdan 1" on tarkoitus viitata ?

Kohta 12(3)

Tulevan VYL 15 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan vakuutusyhtiö saa toimia suojan myyjänä

1) vakioidussa luottohäiriöriskinvaihtosopimuksessa, joka on julkisen kaupankäynnin kohteena OECD-valtiossa sijaitsevilla säännellyillä markkinoilla; tai

2) sellaisessa luottohäiriöriskinvaihtosopimuksessa, joka VVV:n antamien määräysten mukaan voidaan rinnastaa vakioituun luottohäiriöriskinvaihtosopimukseen

VVV:n tulee siis antaa määräys siitä, mitkä

luottohäiriöriskinvaihtosopimukset voidaan rinnastaa vakioituun luottohäiriöriskinvaihtosopimukseen. Näin ollen tämän MOK-kohdan johdanto-osa tulisi muuttaa kuulumaan esim. seuraavasti: "*Vakioituun luottohäiriöriskinvaihtosopimukseen voidaan rinnastaa...*"

ISDA-mallisopimusten lisäksi kohdassa mainitaan vakioituun sopimukseen rinnastettavina "muulla tavoin vakioidut, julkisen valvonnan alaiset sopimukset, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla OECD-valtiossa". Mitä tarkoitetaan "muulla tavoin vakioidulla? Kun tässä kohdassa tulee määritellä vakioituihin sopimuksiin rinnastettavat sopimukset, niin "muulla tavoin vakioidut" ei ole riittävä määrittely vaan sitä tulee tarkentaa. Jos sillä kuitenkin tarkoitetaan niitä vakioituja sopimuksia, jotka mainitaan jo lakitekstissä, niin mainintaa ei lainkaan tarvita eli se tulee poistaa tarpeettomana ja epäselvyyttä aiheuttavana.

V OSA: Valvonta

Kohta 13

Kohdasta on poistettu liite 1 luettelo kateomaisuutta koskevista johdannaissopimuksista sekä selvitys siitä, miten ne vaikuttavat omaisuuden katearvoon. Ko. liitteessä näkyy sekä riskiä lisäävien että riskiä pienentävien johdannaisten erittely. VVV:n raportilla 2b näkyy eriteltynä vain riskiä lisäävien johdannaisten tiedot, riskiä pienentävien tiedot ovat yhdessä suojauksen kohteiden kanssa eli niiden tietoja ei saa raportilta kaivettua esiin. Onko raportin poisto tehty tietäen, ettei kaikkia vastaavia tietoja löydy 2b -raportilta?

Taulukko 13.1

Raportti 23:n kohdalla puhutaan valvontarajoista, nykysäännöissä termiä ei enää käytetä?

Koska aiemmin käytetty termi edustusto on muutettu termiksi kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike, pitäisi vastaavaa termiä käyttää myös taulukoissa pelkän sivuliike-termin tilalla, jottei sivuliikkeellä ymmärretä Suomessa olevaa, esim. Ruotsin yhtiön sivuliikettä.

Taulukko 13.2

Raportissa 23 ei ole olemassa taulukoita a-d. Tarkoitettaneen taulukoita 1-4.

Raporttia 23 pyydetään alustavana 15.2. mennessä ja lopullisena 10 päivää ennen tilintarkastusta. Valvojan kanssa on sovittavissa, mikäli jälkimmäinen on ennen ensimmäistä ajankohtaa?

Kohta 13.5

Huomattavat liiketoimet -ilmoittaminen: kattaako "säännellyt markkinat" sekä julkisen että monenkeskisen kaupankäynnin vai ainoastaan julkisen?

VI OSA: Erinäiset säännökset

Kohta 15.5.1 (2)

Määräysluonnoksesta tai esimerkiksi asiaa koskevasta lainsäädännöstä ei käy ilmi, mitä tarkoitusta varten hakemukseen on liitettävä tieto eläkejärjestelynumeroista. Vaatimus tulisikin poistaa tarpeettomana.

Kohta 15.5.2 (4)

Kohdasta ei käy ilmi, onko kyseessä ohje vai määräys ja mikä on mahdollisen määräyksen valtuutussäännös.

Laissa (VYL ja TyEL) on yksityiskohtaisesti säädetty, kenelle työeläkevakuutusyhtiön tietoja voidaan luovuttaa. Lakia alemmanasteisesti ei tulisi antaa sellaisia säännöksiä tietojen luovuttamisesta, jotka ovat mahdollisesti ristiriidassa lain kanssa (TyEL 203 §:n 2 mom.). Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava aina oikeus luovuttaa tietoja siten kuin TyEL:n 203 §:ssä säädetään.

Kohta 15.7.1 (1)

Vaikka laissa on siirrytty riskiä pienentäviin ja muihin kuin riskiä pienentäviin johdannaisiin, niin tässä kohdassa edelleen puhutaan suojaavista ja muista johdannaisopimuksista.

Kohta 15.7.2 (3)

Kohdassa pitäisi lukea "Vastapuoliriski", ei "Vastapuoli".

Kohta 15.7.2(16)

Syytä lisätä, mitä operatiivisella riskillä tarkoitetaan. Muiden riskityyppien osalta määrittelyt on tehty.

Tunnusluvut

Kauppahintasaamisten ja -velkojen puuttuminen sijoitusvarallisuudesta vääristää tunnuslukua silloin, kun raportointihetkellä on suuria kauppvoja rahaliikenteen osalta avoimena. Tällöin kaupan vaikutus näkyy sijoitusvarallisuudessa siten, että varsinainen kohde joko ilmenee taseessa (osto) tai poistuu taseesta (myynti) tekohetkellä kuten pitääkin. Rahat kuitenkin jäävät selvitysjaksiksi (usein kolmeksi päiväksi) siirtymättä, jolloin ostotilanteessa sekä ostettu omaisuus, että sitä vastaava käteinen ovat mukana ja varallisuus paisuu. Myyntitilanteessa tilanne on päinvastainen; myyty omaisuus on poistunut taseesta eikä rahoja ole saatu, jolloin varallisuus on liian pieni. Saamisten ja velkojen huomioiminen oikaisisi edellä kuvatun turhan turbulenssin.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittelyn voisi poistaa julkaistavista raporteista ja se voisi toimia supistettuna VVV:lle toimitettavana tuottojen

täsmäytysraporttina (eli erittelyvaatimusta pitäisi supistaa).
Arvonmuutosten jakaminen kirjanpidossa realisoituihin, kirjanpidossa alimman arvon periaatteella kirjattuihin ja sitten kirjanpidon ulkopuolisiin arvonmuutoksiin on epäinformatiivista, mutta työlästä.

RAPORTIT

Raportti 1

Johdannaisten taseen ulkopuoliset positiiviset arvostuserot tulisi lisätä taulukkoon 2. Tällöin kaikki arvostuserot olisivat samalla lomakkeella. Voitaisiinko ne myös sisällyttää toimintapääomaa koskevaan taulukkoon 1:n kohtaan 6 eikä kohtaan 10. Muut erät.

Raportti 2a

Taulukko 2

Täyttöohjeessa mainitaan, että luokittelusta ilmoitetaan sekä kirjanpitoarvo että käypä arvo. Lomakkeella ei kuitenkaan ole sarakkeet kuin käyvälle arvolle sekä katekelpoisten - ja katteena olevien varojen määrälle. Täyttöohjeessa mainitaan myös, että johdannaissopimuksista ja sijoitusrahastoista ilmoitetaan lisäksi erillinen erittely, vaikka vakuutusvalvontaviraston lausuntopyynnössä mainitaan, että luettelo kateomaisuutta koskevista johdannaissopimuksista ja niiden vaikutuksista omaisuuden katearvoon ei enää tarvitse toimittaa. Mikäli johdannaissopimus- ja rahastokohtainen erittely on todella annettava, erittelystä toivotaan selkeää ohjetta määräys- ja ohjekokoelmassa.

Raportti 8a

Täyttöohjeessa viimeinen rivi kahteen kertaan $C(k) = \text{arvio tilivuoden } k \text{ korvausvastuun lopullisesta yli/alijäämästä}$.

Raportti 20a

Täyttöohjeessa väärät viittaukset 4. kappaleessa kohtiin 14.1 ja 14.4 po. 13.1 ja 13.4

Havainto täyttöohjeiden 7. kappaleesta: MOK:ssa viittaus 3.erän osalta Vakuutusyhtiölain 26 lukuun, mikä on oikein. Vakuutusyhtiölaissa on virheellisesti viittaus lain 28 lukuun.

Raportti 21

Täyttöohjeen viimeisellä sivulla on viittauksia kumottavaan kateasetukseen ja VYL:iin. Nämä pitäisi tarkistaa ja korjata viittaamaan uuden VYL:n kyseisiin kohtiin.

Raportti 23

Taulukko 1

FAS-tilinpäätös sisältää annettujen neljän vastattavan erän lisäksi erän tilinpäätössiirtojen kertymä oman pääoman ja pääomalainan välissä. Ei ole

selvää, minne se kuuluu laittaa yksinkertaistetussa taseessa. Täyttöohjeessa viitataan taulukon 3 eriin, mutta tilinpäätössiirtojen kertymää ei laiteta taulukkoon 3, joten ohje ei vastaa ongelmaan. Luonteensa perusteella sen verovelalla vähennetty osa kuuluisi lähinnä omaan pääomaan ja verovelka muihin eriin.

Taulukko 15

Kuolemanvarariskisummien erittely takuukoroittain on tarpeetonta, koska kyseisillä asioilla ei ole keskinäistä riippuvuutta.

Raportti 25

Taulukot 1-7

Taulukoissa ei ole luonnollista paikkaa työkyvyttömyystapauksessa vapautuneelle vastuulle. Ryhmäeläkevakuutuksessa työkyvyttömyystapauksessa voi osa kertynyttä vanhuuseläkettä käydä tarpeettomaksi ja sitä vastaava vastuu vapautua. Tämä vapautunut vastuu voidaan laittaa negatiivisena riskimaksuna tai kuolevuushyvitykseen liittyvä ylijäämä voitaisiin määritellä hieman nykyistä laajemmin.

LIITTEET

Liite 3, sivu 2a

Tulosanalyysistä puuttuu kohta Tilinpäätössiirrot. Ko. kohta on lisättyä jo nykyisessä MOKissa taloudellista kehitystä kuvaavia tunnuslukuja koskevassa määräyksessä, mutta puuttuu varsinaisesta raporttipohjasta.

Liite 3, sivu 2b

Raportilta puuttuu rivi Tilinpäätössiirrot ennen Tuloverot ja muut välittömät verot – riviä.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Esko Kivisaari